

KOŚCIÓŁ NMP
w Darłowie
Zabytek z XIV w.

KOŚCIÓŁ NMP W DARŁOWIE ZABYTEK Z XIV W.

Darłowo – po raz pierwszy jako miasto występuje pod datą 5.II.1271, kiedy to Wisław II, książę rugijski, wnuk Świętopelka II, nazywa Darłowo miastem w przywileju wystawionym klasztorowi Cystersów w Bukowie Morskim.

W 1321 r. biskup kamieński – Konrad – przekazał patronat kościoła w Darłowie braciom Świętom: Piotrowi i Jaśkowi, oraz synowi Piotra – Wawrzyńcowi. Lata te przyjmuje się za początek budowy kościoła. A w roku 1394 następuje dalsza rozbudowa kościoła mariackiego z fundacji Bogusława VIII, księcia zachodniopomorskiego. W XV wieku dobudowano wieżę kościelną, a w XVI wieku zakrył ją kaplice boczne.

Kościół NMP jest trójnawową budowlą gotycką, bazylikową, czteroprzęsłową z wydzielonym prezbiterium, orientowaną. Wzniesiony z kamienia i cegły z dachem dwuspadowym nad prezbiterium i nawą główną oraz dachami pulpitowymi nad nawami bocznymi, kryty dachówką. Od strony zachodniej wieża o wysokości 60 m, umieszczona między nawami bocznymi, zakończona barokową wieżyczką.

Bogate wnętrze architektoniczne kościoła posiada sklepienie gwiaździste i krzyżowo-żebrowe, w zakrystii zaś sklepienie palmowe wsparte na jednym słupie ośmiobocznym. Portale i okna ostrołukowe, profilowane.

Kościół ulegał pożarom w latach 1589, 1624, 1679, 1722 lecz po każdym pożarze został od-

budowany. Najgroźniejszy pożar kościoła wywołany został uderzeniem pioruna w 1679 roku, kiedy to spaliło się całe wnętrze wraz z wieżą.

Od roku 1525 zaznacza się duży nacisk reformacji, ponieważ w Darłowie osiada pastor Bugenhagen. Od roku 1540 kościół mariacki stał się protestanckim. W 1897 r. prof. Selinger wstawił pod chór i do naw bocznych drewniany balkon, a sklepienia i ściany kościoła pokrywa ciemną polichromią, – wnętrze kościoła zostało zeszpecone.

W 1945 r. po zakończeniu II wojny światowej, na skutek listu skierowanego przez pierwszego burmistrza miasta, Stanisława Dulewicza, przybywa do Darłowa z zakonu OO Franciszkanów ksiądz Damian Władysław Tyniecki, który zostaje zatwierdzony na proboszcza parafii darłowskiej a kościół mariacki zostaje kościołem parafialnym.

Od dnia 11.I.1974 r. dzięki staraniom obecnej proboszczki O. Stefana Malandy i w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Koszalinie rozpoczęto prace remontowe i regotycczając wnętrze kościoła. Usunięto boczne chóry wraz z klatką schodową z końca XIX wieku, odbito tynki z żeber sklepienia w nawie głównej, nawach bocznych i kaplicach. Usunięto również tynki z filarów i ze ścian bocznych prezbiterium. Odsłonięto wnęki i dwa portale gotyckie a na sklepieniu w prezbiterium średniowieczną polichromię kwiatową malowaną techniką „fresco secco”.

Poddano konserwacji malowidła ściennie

oraz obrazy: Chrystus na łodzi z końca XIX w., Nawiedzenie św. Elżbiety i Pokłon Trzech Króli – barok z XVII wieku. Pracom konserwatorskim poddany został również ołtarz główny z 1853 roku. W miejsce XIX wiecznego drewnianego przepiężenia, oddzielającego wieżę od nawy głównej, wstawiono ozdobną kratę.

Za ołtarza głównego przeniesiono do kaplicy południowej przy wieży sarkofagi książęce. Kaplicę oddzielono od wieży ozdobną kratą neobarokową przeniesioną z prezbiterium. W kaplicy grobowej znajdują się trzy sarkofagi:

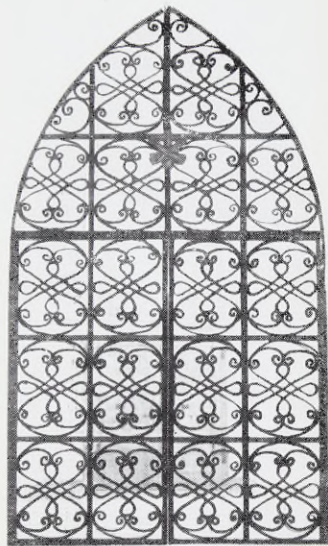
- ERYKA I – księcia pomorskiego, króla Danii, Szwecji i Norwegii, syna Warcisława VII, księcia Pomorza. Eryk I urodził się w 1382 roku w Darłowie, zmarł na Zamku darłowskim w 1459 roku. Pochowany najpierw w krypcie pod ołtarzem, później przeniesiony za ołtarz główny i umieszczony w 1882 r. w sarkofagu z piaskowca, ozdobionym herbami Gryfitów pomorskich i państw skandynawskich.
- KSIĘŻNEJ ELŻBIETY – księżniczki duńskiej z linii Szelzwik-Holsztyn, żony ostatniego księcia pomorskiego Bogusława XIV. Urodzona 24.IX.1580 r. zmarła 21.XII.1653 r. na Zamku w Darłowie. We wrześniu 1654 roku pochowana w kościele NMP w Darłowie w sarkofagu cynowym wspartym na 10 posążkach lwów trzymających w zębach uchwyty. Boki sarkofagu bardzo bogato zdobione plastyczną dekoracją.
- KSIĘŻNEJ JADWIGI – córki księcia Henryka Juliusza brunszwickiego i Elżbiety duńskiej, żony Ulryka, brata Bogusława XIV. Urodzona

19.II.1595 r., zmarła 26.VI.1650 r. w Szczecinku, a w 1654 r. pochowana w tutejszym kościele w sarkofagu cynowym. Sarkofag wsparty na 8 zwierzęcych łapkach, na powierzchni ścian ornament roślinny z trzema głowami lwów. Na frontowej i tylnej stronie medalion z herbami.

Szczególną uwagę zwraca barokowa ambona kunsztownie rzeźbiona z 1700 r. Na korpusie i balustradzie schodów znajduje się dziewięć reliefów scen biblijnych z bogatą dekoracją akantową, motywami draperii i kampanulli, całość wsparta na postaci anioła. Drzwi ozdobne, zwieńczone rzeźbami Chrystusa Zmartwychwstałego i czterech świętych. Na Baldachimie scena Sądu Ostatecznego. Obecnie znajduje się w konserwacji w PKZ w Warszawie.

Na uwagę zasługują: cztery obrazy barokowe Aniołów ze symbolami pasyjnymi z pierwszej połowy XVIII wieku, sześć portretów apostołów z końca XVII wieku, renesansowa misa chrzcielna z XVI w. (miedź), barokowy krucyfiks i tabernaculum z XVII wieku, rzeźba drewniana Św. Augustyn z drugiej połowy XVII wieku, Stale barokowe z XVII wieku, Zyrandol mosiężny z brodatym nepetunem na szczycie z 1600 roku, Zyrandol mosiężny z aniołem z przełomu XVII/XVIII w., Prospekt organowy z 1853 roku.

Układ i opracowanie graficzne
ZBIGNIEW DRYWA

KOŚCIÓŁ NMP
w Darłowie
Zabytek z XIV w.

